

Omsorgsarbejde og velfærdssamfund

Mange vestlige lande har gennemført store nedskæringer i sine velfærdssystemer, hvilket har påvirket sundheden og velbefindendet for de mest udsatte. Nedskæringer i velfærden er særligt skadelig for kvinder. Når institutionerne ikke giver individerne den omsorg og pleje de har brug for, havner omsorgsansvaret hos de pårørende. Oftest bliver kvinder ansvarlige for omsorg og pleje af børn, syge og gamle. Kvinder udfører størstedelen af det ubetalte hjemme- og omsorgsarbejde.

Kvinder udgør også det store flertal af dem, der arbejder i sundheds- og plejesektoren. Nedskæringer påvirker her de ansatte, da krav om besparelser omsættes i usikre ansættelser, skiftehold og pressede arbejds-skemaer. Selv administrative funktioner i sundhedssektoren nedskæres, hvilket betyder at højtuddannede, specialiserede faggrupper må overtage deres opgaver. De politiske indsatser indskrænker sig til formulering af opfølgingskrav og kvalitet ud fra forskellige modeller som f.eks. New Public Management uden at undersøge, hvor realistisk eller effektivt, det er.

Det høje antal sygemeldinger blandt kvinder inden for velfærdsektoren kræver handling. Ved et konsekvent ligestillingsperspektiv kan de vigtigste udfordringer indkredses, og der kan findes løsninger, som kan øge personalets sundhed og trivsel. De nordiske lande har brug for at udveksle erfaringer og fungerende modeller for at mindske sygefraværet og arbejdsskaderne i velfærdssektoren.

Norden er stadig mere mangekulturelt, og velfærdssystemet skal kunne møde varierende behov i befolkningen. En anden udfordring er den øgede livslængde og dens effekter for kvinder og mænd og på vores samfund. Et vigtigt aspekt er, at kvinder lever flere år under dårligere livsvilkår end mænd. Det er åbenbart, at plejen af patienter med uhelbredelige aldersrelaterede sygdomme vil kræve store indsatser fra stat og kommune, men også af familier hvor det ofte er kvinder, som må bære byrden.

VI KRÆVER AT:

- Den nordiske samfundsmodel værnes især ved økonomisk krise. Hvad målet er, hvad vi kan være stolte af og hvad der kan forbedres er afgørende spørgsmål.

- De nordiske regeringer prioriterer gode arbejdsvilkår og personalets sundhed i velfærdssektoren. Personale med kortere uddannelser og ufaglærte gives mulighed for videreuddannelse.
- Nordiske regeringer betoner betydningen af, at mænds deltagelse i pleje og omsorg øger, både i det ubetalte arbejde i hjemmene og i det betalte arbejde inden for sundheds- og velfærdssektoren.
- Nordiske regeringer og myndigheder prioriterer uddannelse og forskning i den demografiske forandring, som viser en højere andel ældre personer i befolkningen og stiller krav om gennemgående ligestillingsperspektiv.
- Myndigheder og andre institutioner får til opgave at skabe programmer for, hvordan tekniske fremskridt kan anvendes til at forbedre folkesundheden. Særlige hensyn tages til behov i særlige grupper og at ud fra hensynet til individets værdighed hjælpe dem til at leve et selvstændigt liv så længe som muligt.